

Skalski A. W. 1977. *Materiały do znajomości motyli (Lepidoptera) okolic Częstochowy*. IV Roczn. Muz. Okręg. w Częstochowie, Przyroda 1: 69–77.

Skalski A. W. 1992a. *Rozsiedlenie motyli dziennych (Lepidoptera: Papilionoidea + Hesperioidea) na Wyżynie Częstochowskiej*. Ziemia Częstochowska 18: 179–192.

Skalski A. W. 1992b. *Zmiany fauny motyli dziennych Wyżyny Częstochowskiej*. Prądnik, Prace Muz. im. W. Szafera 5: 191–222.

Tomaszewski C. 1962. *Chruściki (Trichoptera) Wyżyny Łódzkiej*. Fragm. Faun. 9 (22): 331–353.

Wiśniowski B., Kowalczyk J. K. 1998a. *Nowe dla Polski gatunki grzebaczy (Hymenoptera: Aculeata: Sphecidae) oraz nowe stanowiska gatunków rzadkich*. Prądnik, Prace Muz. im. W. Szafera 11–12: 219–222.

Wiśniowski B., Kowalczyk J. K. 1998b. *Materiały do poznania nastecznikowatych Polski (Hymenoptera: Aculeata: Pompilidae)*. Prądnik, Prace Muz. im. W. Szafera 11–12: 251–260.

Włodarczyk J. 1964. *Gryzki (Psocoptera) Wyżyny Łódzkiej i terenów przyległych*. Fragm. Faun. 11: 143–159.

Wojtas F. 1967. *Widelnice (Plecoptera) środkowego odcinka górnej Warty i jej dopływów*. Zesz. Nauk. UŁ, II 25: 3–11.

Stanowiska chronionych i rzadkich gatunków grzybów w Ciężkowicko-Rożnowskim Parku Krajobrazowym

Teren obserwacji to około 15-hektarowy fragment najcenniejszego przyrodniczo Pogórza Ciężkowickiego, zlokalizowanego u podnóża Suchej Góry (360 m n.p.m.) i prawnie chronionego przez utworzenie na tym terenie parku krajobrazowego w 1995 r. oraz dodatkowo w 1998 r. użytku ekologicznego.

Opisywany obszar to w przeważającej mierze acidofilne jedliny związane z piaskowcami ciężkowickimi i istebniańskimi oraz na stanowiskach średnio ubogich siedliska o charakterze boru mieszanego.

Warto także zaznaczyć, iż dotychczas na wymienionym obszarze, z małymi wyjątkami (Piątek 1994, Kozik 1998, Kozik, Nabożny 1999), nie prowadzono żadnych badań mikologicznych. Podczas ekologicznego penetrowania użytku ekologicznego (miejscowości: Polichty i Jastrzębia, Nadleśnictwo Gromnik, Leśnictwo Bogoniowice) odnotowano następujące gatunki grzybów:

1. *Szmaciak gałęzisty Sparassis crispa (Wulf.): Fr.* – oddz. 37a, sporadycznie spotykano okazałe owocniki w 1998 i 1999 r. na kilkuletnich

pniakach po ściętych drzewach (sosna zwyczajna) oraz wyrastające bezpośrednio z pni w okolicach szyi korzeniowej porażonych sosen. Oddział 36b, grzyb obserwowany również przez dwa lata na tym samym, kilkuletnim pniaku sosnowym, w suchym i umiarkowanie naświetlonym miejscu przy drodze leśnej. Gatunek objęty ścisłą ochroną prawną.

2. **Soplówka jodłowa** *Hericium flagellum* (Scop.) Pers. = *H. alpestre* Pers. = *H. coralloides* (Scop.: Fr.) S. F. Gray ss. auct. – zlokalizowana w 1998 r. w zaniedbanym gospodarczo fragmencie lasu jodłowego stanowiącego własność prywatną. Owocnik wyrastał z powalonego pnia jodłowego usytuowanego w mocno zacienionym miejscu przy ścieżce leśnej. W roku następnym nie odnaleziona, gatunek objęty ścisłą ochroną prawną.

3. **Szyszkowiec łuskowaty** *Strobilomyces strobilaceus* (Scop.: Fr.) Berk. – oddz. 37a, b i 36d, grzyb spotykany pospolicie na całym opisywanym obszarze, aczkolwiek częściej obserwowany w umiarkowanie prześwieتلonych drągowinach jodłowych. Gatunek objęty ścisłą ochroną prawną.

4. **Sromotnik bezwstydy** *Phallus impudicus* L.: Pers., równie często spotykany co poprzedni, szczególnie w zacienionych i wilgotnych miejscach przy drogach leśnych. Gatunek objęty ścisłą ochroną prawną.

5. **Czarka szkarłatna** *Sarcoscypha coccinea* (Scop.: Fr.) Lambotte. – oddz. 37a, po raz pierwszy stwierdzona w marcu 1998 r. we fragmencie łągi olszowej przy potoku. Odnaleziono wtedy 8 owocników porastających spróchniałe gałązki olszy czarnej i wierzby iwy. W 1999 i 2000 r. czarka również owocowała w tym miejscu, lecz w znacznie mniejszej liczbie – 2–3 owocniki. Ponadto wczesną wiosną bieżącego roku odkryto kolejne stanowisko tego grzyba w oddz. 36c, gdzie 2 owocniki wyrastały z gałązki wierzby leżącej na mocno podmokłym terenie w sąsiedztwie śródleśnej młaki.

6. **Kisielec białawy** *Eridia thuretiana* (Lév.) Fr. – oddz. 37a, grzyb zlokalizowany tylko raz w 1998 r. na fragmencie kłody olszowej leżącej przy stawie śródleśnym (K o z i k, N a b o ż n y 1999). Jest to jedyne stanowisko tego gatunku grzyba na terenie Pogórza Karpackiego. Niestety nie stwierdzono jego obecności w następnym roku.

7. **Okratek australijski** *Clathrus archeri* (Berk.) Dring., owocniki tego rozprzestrzeniającego się grzyba odnaleziono podczas prac terenowych w 1998 r. w strefie granicznej pomiędzy użytkiem ekologicznym a lasem prywatnym. Stwierdzono wtedy 8 owocników rosnących w zaniedbanej, mocno prześwieتلonej drągowinie (sosna, osika, brzoza) z dużą ilością posuszu, zarówno stojącego jak i powalonego, na podłożu trawiastym przy drodze leśnej.

Andrzej Trzeciak

PIŚMIENNICTWO

Grzywacz A. 1989. *Grzyby chronione*. PWRiL, Warszawa.

Kozik R. 1998. Czarka szkarłatna *Sarcoscypha coccinea* (Fr.) Lamotte – piękny i rzadki przedstawiciel naszej mikoflory. *Wszechświat* 99, 2: 40.

Kozik R., Nabożny P. 1999. Nowe stanowisko kieselca białawego *Eridia thuretiana* (Lév.) Fr. *Wszechświat* 100, 4: 76–77.

Piątek M. A. 1994. Stanowiska grzyba czarki szkarłatnej *Sarcoscypha coccinea* na Pogórzu Ciężkowickim. *Wszechświat* 95, 10: 257.